

Openingswoord en begroeting

Van harte welkom in de viering van vandaag. Het is de laatste zondag van het kalender jaar. In het kerkelijk jaar zijn we nog in de Kersttijd. Op de zondag tussen Kerst en Nieuwjaar wordt het feest van de Heilige Familie gevierd, dat is ingesteld aan het begin van de 20e eeuw. De H. familie van Jezus, Maria en Jozef. Niet omdat dit het ideale kerngezin was, maar omdat in het geloof de menselijke kant van Jezus steeds belangrijker werd. En daar hoort een gezin bij. Rond 1900 werden ook veel kerken opgedragen aan de H. Familie, en congregaties opgericht.

Deze tijd van het jaar is de tijd waarin gezin en familie aandacht krijgen. Door elkaar op te zoeken, een kaartje te schrijven, samen te zijn. Misschien bent u hierheen gekomen met anderen uit uw gezin of familie, of met mensen die zo vertrouwd voelen als familie. We zijn in ieder geval samen met velen uit onze gemeenschap en verbonden met de wereld als broeders en zusters van elkaar.

Zijn we een moment in stilte, als mens tussen de mensen, en vragen dan om ontferming.

Overweging *1 Samuël 1: 20-22.24-28, Lucas 2, 41-52*

We maken allemaal deel uit van een familie. We hebben ouders bij wie we ter wereld zijn gekomen, die ons hebben opgevoed, verzorgd, liefde gegeven, maar die ook zorgen hebben gehad. Met wie we mooie tijden en ook moeilijke tijden hebben gehad. Vandaag twee lezingen over ouders en hun kind. Laten we ze eens bekijken vanuit de twee vrouwen, de twee moeders, Hanna en Maria.

De context van beide lezingen is de jaarlijkse pelgrimage naar het heiligdom. Een religieus voorschrift binnen families, dorpsgenoten, streekgenoten. In de eerste lezing gaat het over de jaarlijkse reis van het gezin van Hanna naar de tempel in Silo, om een dankoffer te brengen. In Lucas over de jaarlijkse reis van het gezin van Maria naar Jeruzalem, ter ere van het Pesach feest.

Hanna. Zij is al lange tijd kinderloos en bidt in de tempel tot God om een zoon. De priester Eli laat haar weten dat haar gebed zal worden waargenomen waar ze om gevraagd heeft. En ze krijgt een zoon, Samuel. Na drie jaar gaat de jongen mee op pelgrimage naar het heiligdom. Uit dankbaarheid staat Hanna haar zoon af, zodat hij opgevoed wordt in de nabijheid van God. Daarmee geeft ze een sterk teken dat het kind geen eigendom is. Hij is een gave en een geschenk.

Maria. Het is de terugreis van Jeruzalem naar Nazareth, zo'n 150 km, pakweg 30-40 uur te voet. Maar Jezus is niet meegekomen. Na een dag zoeken in de karavaan gaan zijn ouders terug naar Jeruzalem, en na drie dagen bedenken ze pas om naar de tempel te gaan. Als jongen van twaalf jaar - geen kind meer - zit Jezus te midden van de Schriftgeleerden; luistert, stelt vragen, reageert. Bevraagt de Joodse Wet, zo stel ik me voor. Tot Maria zegt hij: wist je dan niet dat ik in het huis van mijn Vader moest zijn? Dat ik bezig moest zijn met de dingen van de Vader?

Hoewel Maria het (nog) niet begreep, vraagt ze niet om uitleg. Geen discussie, geen je-moet of je-moet-niet. Wel: Alles wat gebeurd was, bewaart zij in haar hart.

Wat betekent dat eigenlijk, als je iets in je hart bewaart?

We staan allemaal in relatie met anderen. Kinderen, kleinkinderen, andere mensen die ons zijn toevertrouwd. Als een geschenk in het leven. Die je in je leven opneemt en koestert, maar die niet je bezit zijn. Daarvan getuigt heel sterk Hanna, in de eerste lezing.

En ieder mens heeft de behoefte om zijn eigen verlangen te volgen, om op zijn manier tot bestemming te komen. Maar dat kun je niet altijd meteen begrijpen. Hoezeer ligt het dan voor de hand om uitleg te eisen. Te oordelen. Af te keuren. Hoezeer ligt het niet voor de hand om kinderen te zeggen welke weg ze wel en welke weg ze niet moeten gaan. Of: moet je soms wachten? En wat je hoort of ziet in je hart bewaren? Om de ander zelf tot wasdom laten komen.

Mijn vader was een man van weinig woorden. Een van de dingen die ik me herinner, is dat hij op zijn manier liet blijken dat wij, kinderen, het zelf moesten ontdekken, plannen aangaan, onze verborgen talenten ontplooiën. Geen moeten of niet-moeten. Ik denk nu dat wat hij hoorde en zag ook in zijn hart moet hebben bewaard. Om ons tot onze bestemming te laten komen.

Jezus is in de tempel bezig met zijn innerlijke ontwikkeling. Maar ook Maria zal een innerlijke ontwikkeling doormaken. Daarvoor moet zij plaats maken in haar hart en de zielsopdracht van haar zoon aanvaarden. De zoon van Gods toekomst. Of: zoals de Libanese dichter Kahlil Gibran schrijft: Uw kinderen zijn uw kinderen niet, zij zijn de zonen en de dochters van de hunkering van het leven naar zichzelf. Zonen en dochters van de toekomst.

We mogen dingen bewaren in ons hart, het de tijd geven om te groeien, en ruimte maken om het naar voren te brengen in ons gebed. Iets om mee te nemen het nieuwe jaar in.

Cecile Kuijpers
29/12/2024